

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2017/18

Destinace (země, město): Bulharsko, Sofie

Jméno, příjmení: Eva Kovářová

Místo působení: Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského, Fakulta slovanských filologií, katedra slovanské jazykovědy

Univerzita a lektorát

Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského je jednou ze dvou vysokých škol v Bulharsku (kromě Plovdivské univerzity Pajsije Chilendarského), na kterých je možné studovat bohemistiku. V Sofii je vyučována na Fakultě slovanských filologií v rámci dvou kateder – český jazyk se učí na katedře slovanské jazykovědy, česká literatura na katedře slovanských literatur, lektor ČJL však do ní není zapojen. Od tohoto akad. roku univerzita uzavírá s lektorem opět pracovní smlouvu (a ne dohodu o pracovní činnosti, jako v minulosti), lektorovi také zajišťuje ubytování poměrně blízko univerzity.

Výuka češtiny

Českou filologii lze studovat pouze magistersky, v kombinaci s bulharskou filologií, na obor bývá obvykle přijímáno asi 14 studentů, letos jich bylo pouze 12. Zajímavostí je, že uchazeči o studium si podávají přihlášku obecně na slavistiku a do konkrétních studijních profilů (bohemistika, polonistika, slovakistika, ukrajinistika aj.) bývají rozřazeni až po zahájení akademického roku – na základě kombinace vlastních preferencí a výsledků dosažených u přijímacích zkoušek. Bohemistika stále patří k nejžádanějším, což tomuto oboru zaručuje nadanější studenty.

Všechny slovanské filologie mají na Sofijské univerzitě velmi vysokou hodinovou dotaci praktického jazyka: v 1. a 2. ročníku je dotace 12 hodin (po 45 minutách) týdně, ve 3. a 4. ročníku 8 hodin a v 5. ročníku 6 hodin týdně. Takto vysoký počet vyučovacích hodin, v kombinaci s nejrůznějšími výměnnými programy, umožňuje talentovanějším studentům dosáhnout v 5. ročníku úrovně C2 podle SERR.

V akademickém roce 2017/18 studovalo v Sofii český jazyk a literaturu jako první obor celkem 50 studentů, a to: 11 studentek v 1. ročníku, 8 studentek ve 2. ročníku, 12 studentů ve 3. ročníku, 9 studentů ve 4. ročníku a 10 studentek v 5. ročníku. Pracovní úvazek lektora ČJL byl v zimním i letním semestru 14 hodin týdně – po 4 hodinách v 1. a 2. ročníku a po 2 hodinách ve 3., 4. a 5. ročníku.

Vedení katedry se snaží zapojit lektora ČJL do výuky ve všech ročnících, jeho hlavním úkolem je rozvíjet komunikační kompetence studentů a obohacovat jejich slovní zásobu. Od 3. ročníku lektor kromě konverzace vyučuje i překlad z bulharštiny do češtiny, kdy pracuje s aktuálními texty z bulharských médií vhodnými k rozvinutí konverzace. Lektor se také snaží v těchto hodinách využít článků spojených nějakým způsobem s českým prostředím, a studentům tak předat nebo doplnit informace o českých realitách, současné české kultuře, politické scéně, sportu, a především o nejmodernějších českých dějinách. Při výuce jsou samozřejmě používány i ukázky z českých filmů a z klasické i nejnovější české hudby.

Učebnice

V 1. ročníku byla v letošním roce jako základní poprvé používána učebnice Lídy Holé *Česky krok za krokem 1* (úroveň A1 – A2), ve 2. ročníku potom její 2. díl (úroveň B1). Tato učebnice, která při výuce nahradila dříve používanou *Communicative Czech I*. Reškové a M. Pintarové, se osvědčila, bude se proto podle ní učit i v příštím roce. Jako pomůcka slouží studentům 1. a 2. ročníku bulharská mluvnice češtiny *Чешка граматика* Margarity Mladenové (vyd. v Sofii) a dále publikace vydaná MU v Brně *Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník*, jejíž autorkou je E. Krejčová, ačkoli je primárně určená českým studentům bulharistiky. Ve 3. ročníku se dosud používala převážně *Čeština pro cizince H + H* K. Hronové a J. Hrona, ta bude pravděpodobně od října 2018 nahrazena *Češtinou pro cizince B2* autorů M. Boccou Kestřánkové a kol. Pro procvičení některých náročnějších jevů jsou často využívanými materiály publikace Aleny Trnkové *Cvičení z české mluvnice pro cizince* a *Textová cvičebnice českého jazyka I a II*. Pro výuku v 4. a 5. ročníku jsou nepostradatelné vybrané pasáže z učebnice *Čeština pro středně a více pokročilé* J. Bischofové a kol., v závislosti na průměrné úrovni daného ročníku, a publikace *Čeština pro absolventy* Margarity Mladenové (vyd. v Sofii).

Podmínky pro výuku

Až na malé výjimky (např. praktická cvičení základů tlumočení se konají ve fonetickém kabinetu nebo v moderně vybavených konferenčních sálech) probíhá výuka bohemistiky ve zvláštní učebně, vybavené mj. dataprojektorem a promítacím plátnem – v tzv. „Kabinetu bohemistiky prof. Svetomira Ivančeva“ (učebna č. 160B). K němu patří i malý kabinet (č. 160V), v němž jsou uloženy cennější publikace a kde je vyučujícím k dispozici starý počítač. Veškeré učební pomůcky zasílané na univerzitu péčí Domu zahraniční spolupráce jsou po katalogizování a označení uloženy v těchto dvou místnostech, kde jsou neustále k dispozici všem bohemistům.

Aktivity lektorky nad rámec výuky

Lektorka v případě potřeby pomáhá při organizaci akcí společnosti *Bohemia club*, která kromě jiných aktivit vydává i překlady české literatury do bulharštiny (v edicích Malá a Velká knihovna) nebo časopis *Homo bohemicus*.

V prosinci 2017 se lektorka a studenti bohemistiky zapojili do organizace *Sofijského mezinárodního literárního festivalu* v NDK (Národním paláci kultury) – jako dobrovolníci, jako publikum i jako autoři literárních textů v soutěži na téma *Moje setkání s českou kulturou*. Nejlepší práce jazyků zemí Visegrádské čtyřky byly oceněny, festivalu se z českých spisovatelů zúčastnili Michal Ajvaz, Iva Procházková a Miloš Urban.

Spolupráce s Českým centrem

Během celého roku lektorka rovněž úzce spolupracuje s Českým centrem v Sofii při organizaci některých akcí (pozdávky na výstavy, autorská čtení, besedy se spisovateli aj.), pomáhá při jejich propagaci mezi studenty (zajišťuje také dobrovolníky z jejich řad) i při komunikaci mezi centrem a univerzitou. České centrum „na oplátku“ velice ochotně poskytuje svoje prostory pro nejrůznější akce Sofijské univerzity.

Z nich bych ráda uvedla např. křty *Čechopisu*, časopisu bulharských studentů bohemistiky (lektorka je jeho šéfredaktorkou). Vydání 9. čísla bylo plánováno již loni, bohužel však vyjde teprve letos o prázdninách a bude tentokrát zaměřené velmi intelektuálně. Finanční prostředky na jeho vydání poskytlo tentokrát Velvyslanectví České republiky v Sofii (děkujeme).

V sále Českého centra také každoročně probíhá tradiční *Vánoční hodina češtiny*, jejímž hlavním hřebem bývá představení studentů 4. ročníku bohemistiky, kteří sami napíší, sehrají, zrežirují a zinscenují nějakou hru, ideálně na vánoční téma. Zatím poslední hra byla uvedena 13. prosince 2017 a jmenovala se *Jan Hus a jeho přátelé*. Hlavními postavami byl Přemysl Otakar I. a praotec Čech, ale do hry se vešly i takové osobnosti jako např. Karel Hynek Mácha, Josef Kajetán Tyl, František Gellner nebo Václav Havel.

Studenti bohemistiky pomáhali v Českém centru jako dobrovolníci při organizaci *Veletrhu českého vysokoškolského vzdělání* (17. března 2018) – především jako asistenti-tlumočníci zástupců některých českých vysokých škol, mohli zde však uplatnit i vlastní vědomosti o českém vzdělávacím systému a zkušenosti získané během svých stipendijních pobytů v České republice.

Několik studentů se i letos účastnilo *Překladatelské soutěže Susanny Roth 2018*, určené pro začínající překladatele krásné literatury a organizované síťí Českých center. Opět v něm zvítězila jedna z našich studentek, samotné vyhlášení vítězů za Bulharsko (14. května 2018) bylo doprovázeno velmi užitečným workshopem, zaměřeným na techniky překladu a přístupným i dalším studentům.

Metodický seminář pro lektory českého jazyka

Ve dnech 6. - 7. června 2018 se lektorka účastnila *Metodického semináře pro lektory českého jazyka*, opět pořádaného Českým centrem v Sofii. Hlavní lektorkou byla PhDr. Lída Holá, která představila poslední vydání svých publikací a vedla přednášky, resp. semináře s názvem *Jak vyždímat z učebnic co nejvíc* nebo *Spisovná a běžně mluvená čeština ve výuce češtiny jako cizího jazyka*, komentovala také projekci ukázkových lekcí češtiny na DVD.

Česká nedělní škola Sofie

Lektorka v Sofii působí také již od jejího založení v r. 2015 v *České nedělní škole Sofie*, jež má v rámci Českých škol bez hranic status školy spolupracující a je volným sdružením rodičů a dětí. Výuka v ní probíhá každé nedělní odpoledne v prostorách Českého centra v Sofii, do školy tento rok pravidelně chodilo celkem 12 dětí (3 prvňáčci, 4 druháčci, 4 žáci 4. třídy a 1 žačka třídy 8.). Lektorka kromě výuky českého jazyka a literatury v jednotlivých třídách zajišťuje také metodické konzultace v hodinách prvouky, vlastivědy a dějepisu, rovněž pomáhá i organizačně. V příštím školním roce bude otevřena 2., 3., 5. a 8. třída.

V Sofii 4. července 2018

Mgr. Eva Kovářová